

[Bording.]

dom under den lave Krone, betaler indtil 75 Kr. pr. Td. Land, og nogle enkelte af de rigtig overkapitaliserede betaler op til 100 og 150 Kr. pr. Td. Land i Rente af den Gæld, der hviler paa Ejendommen — altsaa 10 Gange saa meget, som de betaler i Ejendomsskat af den paagældende Ejendom.

Derfor ser man ogsaa det Særsyn for Øjeblikket, at mange af de store Gaardes Ejermænd ikke har Raad til at drive Gaarden forsvarligt. Jeg har saaledes Eksempler hjemme fra Østjylland paa, at man ikke en Gang har faaet Høsten i Hus, fordi man ikke har Raad til at betale for at faa den ind. Ejendommene kan heller ikke sælges til Udstykning, fordi Gældsbyrden er saa stor og Kreditorerne ikke vil give Afkald paa saa meget af deres Tilgodehavende, at der bliver Mulighed for at udstykke Gaarden til Priser, som ansvarlige Folk vil anse for forstandige.

Jeg kan derfor ikke rigtig se andet end, at den højtærede Minister maa komme til Erkendelse af, at vi har en Forpligtelse overfor Landbruget til at hjælpe det til en Nedbringelse af dets Gældsbyrde, langt mere end til at smide 23 Mill. Kr. ud i Gave til Rigmænd, der maaske endog har tjent store Dele af deres Formue under den delvis ødelagte Valuta og derefter har faaet denne Formues Værdi og Købeevne forøget ved Kronens Genrejsning. De kriseramte Landbrugere forekommer mig ikke alene at have en Ret i saa Henseende, men det forekommer mig ogsaa at være en Pligt for Samfundet at hjælpe dem til Nedskrivning af Gældsbyrden.

Derfor foreslaar vi fra socialdemokratisk Side, at der nedsættes et Udvalg til Undersøgelse af Landbrugets samtlige Prioritetsforhold. Hvis den højtærede Landbrugsminister har efterkommet det Løfte, han gav mig i Fjor om at fremme en saadan Undersøgelse, er der Mulighed for, at den kan foregaa meget hurtigt, idet Materialet jo saa maa være til Stede, saaledes at man meget hurtigt kan faa begyndt paa Arbejdet. Men ellers er der jo Grund til at faa undersøgt: hvor mange Prioriteter der hviler paa Landejendommene, paa hvilket Tidspunkt de er optaget, hvor mange af dem der er optaget under den lave Krone, og hvor mange der er optaget ved, at en Mand første Gang har overtaget en Landejendom.

For selvfølgelig, skal man gaa til en Nedskrivning af Gældsbyrden, skal det ikke være til Fordel for Ejendomsbesiddere, der

har spekuleret. Har en Mand ligget og spekuleret med flere Ejendomme, og er den paagældende af den Grund kommet ind i en Gældsbyrde, der truer med at slaa ham ned, ja, det maa han selv klare. Og en Landmand, der har haft Midler til at købe et Husmandsbrug for, men som har ønsket at blive Proprietær, ham kan man heller ikke have nogen Forpligtelse overfor med Hensyn til en Nedskrivning af Gældsbyrden, i alt Fald ikke svarende til mere end det, der er nødvendigt overfor dem, der har nøjedes med at købe et Husmandsbrug saa stort, at de selv kan præstere Arbejdet.

Ligeledes er det nødvendigt, at man faar undersøgt, hvor store Gevinster der er indtjent af de Sælgere, der har haft Fordel af den førte Valutapolitik. Der er jo ingen Tvivl om, at der er mangfoldige, der har solgt Ejendomme under den lave Krone og derigennem er kommet i Besiddelse af en meget stor Formue, som de ikke har udført det fjerneste for at faa. Der er mange, der har solgt en Gaard f. Eks. til 100 000 Kr., hvis Værdi, naar vi kommer ind under ordnede Forhold, da allerhøjest naar op til 60 000—75 000 Kr. De har altsaa haft en Nettogevinst paa 25 000—40 000 Kr. som Følge af, at man i en vis Periode delvis havde ødelagt den danske Krone og bagefter har genrejst den, og der er ingen som helst Grund til ikke at søge en Udligning af dette Forhold. Man kan ogsaa være sikker paa, at det er et Spørgsmaal, som interesserer Landboerne, som de drøfter overalt, naar de kommer sammen, Spørgsmaalet om Muligheden for en Udligning af de Fortjenester, som nogle har haft herigennem, og de Forpligtelser og Tab, som andre har haft ved den samme Transaktion.

Foruden det, jeg her har omtalt, indeholder vort Forslag andre Ting, som ogsaa kan have Betydning, navnlig i Retning af at forøge Produktionen og derigennem give Beskæftigelse for flere Arbejdere og aflaste Arbejdsløsheden. Men desuden findes der i vort Lovforslags § 7 en Bestemmelse om et Moratorium, en Bestemmelse om, at der kan gives Moratorium for sekundær Gæld, der er stiftet under den lave Krone. Hvis der er Mulighed for at opnaa en Forstaaelse paa dette Punkt, kunde der maaske være Rimelighed i, at Akkordudvalgene skulde have en afgørende Indflydelse her i Tilfælde, hvor de mener det rigtigt at gaa til et saadant Moratorium, og det kan der maaske forhandles om i det Udvalg, der formodentlig bliver nedsat. Men i øvrigt har jeg den Opfattelse, at det er i højeste Grad nødvendigt at gennemføre et saadant kort-